

SVRK

Gemeenschappelijk perspectief Promes en VOMEIO

Discussienotitie

Datum | 18 oktober 2023

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Primaire kenmerken Promes en VOMEO....	4
1.3	Leeswijzer	7
2.	Inhoudelijk strategisch perspectief	8
2.1	Kerdoelstelling	8
2.2	Onderwijsinhoudelijk perspectief	8
2.3	Bestuur- en bedrijfsvoeringsperspectief....	11
3.	Bestuurlijke ambitie	13
3.1	Kernconclusie van de bestuurlijke verkenning.....	13
3.2	Bestuurlijke ambitie.....	13
3.3	Bestuurlijke uitgangspunten.....	14
3.4	Bestuurlijke samenwerkingsvarianten	14
3.5	Bestuurlijke afweging.....	16
4.	Perspectief voor verder vervolg	17

Samenvatting

De besturen van Stichting Promes en Stichting Voortgezet Onderwijs Meppel en omstreken hebben de afgelopen maanden gezamenlijk een bestuurlijke verkenning uitgevoerd naar mogelijkheden voor intensievere samenwerking. Uitgangspunt hierbij is het versterken van het primair, voortgezet en speciaal onderwijs voor leerlingen in de regio Meppel en omgeving. De inhoudelijke uitkomsten van deze verkenning zijn in deze strategische visie weergegeven.

In deze eerste fase hebben de besturen een voorverkenning gedaan om vanuit de bestuurlijke verantwoordelijkheid elkaar beter te leren kennen en te onderzoeken in hoeverre zij iets voor elkaar kunnen betekenen. Dit heeft de basis gelegd voor een goed partnerschap waarbij vanuit onderling vertrouwen en gedeelde waarden naar de toekomst is gekeken en verkend vanuit welk bestuurlijk oogpunt voordelen te vinden zijn.

Deze discussienotitie dient als inhoudelijk onderlegger om met de interne gremia (schoolleiding, medezeggenschap en Raden van Toezicht) op gelijke wijze over het beoogde gezamenlijke perspectief het gesprek te voeren en aan te scherpen. Deze notitie dient daarmee als inhoudelijke onderlegger voor verdere oordeelsvorming en voorgenomen besluitvorming.

1. Inleiding

Het bestuur van Promes en VOMEIO hebben de afgelopen maanden gezamenlijk een bestuurlijke verkenning uitgevoerd naar mogelijkheden voor intensievere samenwerking¹. Uitgangspunt hierbij is het versterken van het primair, voortgezet en speciaal onderwijs voor leerlingen in de regio Meppel en omgeving. De inhoudelijke uitkomsten van deze verkenning zijn in deze strategische visie weergegeven. Doel van deze discussienotitie is om de interne gremia (schoolleiding, medezeggenschap en Raden van Toezicht) op gelijke wijze inhoudelijk te informeren. Deze notitie dient daarmee als inhoudelijke onderlegger voor verdere oordeelsvorming en voorgenomen besluitvorming.

In deze eerste fase hebben de besturen een voorverkenning gedaan om vanuit de bestuurlijke verantwoordelijkheid elkaar beter te leren kennen en te onderzoeken in hoeverre de beide organisaties iets kunnen betekenen voor de leerlingen in Meppel en omstreken. Dit heeft de basis gelegd voor een goed partnerschap waarbij we vanuit onderling vertrouwen en gedeelde waarden naar de toekomst kijken en verkennen vanuit welke perspectieven voordelen te vinden zijn.

1.1 Aanleiding

In de omgeving Meppel en omstreken bevinden zich een aantal schoolbesturen, waaronder Stichting Promes (verder: Promes), een stichting voor primair basis- en (voortgezet) speciaal onderwijs, en Stichting Voortgezet Onderwijs Meppel en omstreken (verder: VOMEIO), een stichting voor voortgezet onderwijs (die tevens 'informeel' een vso voorziening aanbiedt). Beide stichtingen vervullen een regiofunctie.

De besturen zijn gezamenlijk een verkenning naar samenwerking gestart, omdat zij op dit moment met de blik op de toekomst, in relatieve rust binnen de organisaties en vanuit eigen ambitie stappen willen zetten. Ook constateren zij dat de wet funderend onderwijs naar waarschijnlijkheid tot ons komt in de komende 8 jaar, dat onderwijs en zorg nauwer verbonden zijn, dat de regionale functie van beide stichtingen relevanter wordt, de (regionale) arbeidsmarkt anders organiseren vergt en ruimte moet zijn onderwijsontwikkeling. Dit alles vormt de aanleiding om met elkaar een verkenning tot samenwerking uit te voeren.

Promes verzorgt regulier primair onderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal (voortgezet) onderwijs aan kinderen van 4 t/m 20 jaar in de gemeenten Meppel en Staphorst. Na een periode waarin Promes financieel, onderwijskundig en in de bedrijfsvoering gezond is geworden, is de tijd passend om het strategisch perspectief voor de langere termijn te bepalen. Vanuit een overtuiging dat samenwerking goed is

¹ Het bestuur van Kindpunt is tevens uitgenodigd en heeft aangegeven op dit moment niet deel te nemen. Afsproken is dat het bestuur wel op de hoogte gehouden zal worden over de voortgang van de verkenning.

voor kinderen is er de afgelopen jaren in verschillende projecten samengewerkt met o.a. VOMEIO.

VOMEIO is per 1 januari 2022 ontstaan uit een bestuurlijke fusie tussen de besturen van CSG Dingstede, Stad & Esch en Stad & Esch Praktijkschool. Dit als een onderdeel van de oplossing op regionaal niveau verantwoordelijkheid te nemen, in de context van demografische leerlingendaling een kwalitatief goed en breed onderwijsaanbod te behouden.

Promes en VOMEIO werken met name op schoolniveau de afgelopen jaren goed projectmatig samen. Bestuurlijk trekken de stichtingen in verschillende overlegorganen op en soms namens de ander. Een groot deel van de basisschoolleerlingen van Promes stromen daarnaast door naar een van de VOMEIO-scholen. Op basis van ervaring en ambitie is er een intrinsieke motivatie en overtuiging dat verdere samenwerking tussen Promes en VOMEIO het onderwijs voor leerlingen in het po en vo kan versterken en daarmee maatschappelijk meer van betekenis te kunnen zijn.

1.2 Primaire kenmerken Promes en VOMEIO

Inzichtelijk is gemaakt wat de huidige stand van zaken is van de scholen die vallen onder Promes en VOMEIO. Hiervoor is gebruik gemaakt van openbare data en eigen informatie van de besturen. Op basis van aantal leerlingen en aantal FTE is de verhouding in bestuursomvang tussen Promes en VOMEIO ongeveer 1/3 en 2/3.

Promes

Onder het bevoegd gezag van Promes vallen 8 scholen, waarvan 6 reguliere basisscholen (bo), één school voor speciaal basisonderwijs (sbo) en één samengevoegde school voor speciaal onderwijs & voortgezet speciaal onderwijs (so/vso) (tabel 1). Per 1 augustus 2024 wordt één school in een nieuwbouwwijk in Meppel onder bevoegd gezag van Promes geopend. In samenwerking met VOMEIO wordt er Taalschool Meppel geopend.

Tabel 1. Overzicht scholen Promes

Naam	BRIN	Adres	Postcode	Plaats	Gemeente	Type
Commissaris Gaarlandt	04HW00	Rembrandtstraat 2	7948 AW	Nijeveen	Meppel	BO
De Berkenhorst	05ZH00	Staphorster Kerkweg 40	7951 JS	Staphorst	Staphorst	BO
De Iekmulder	08ER00	Sparrenlaan 76	7955 AN	Ijhorst	Staphorst	BO
Sprinkels	13AA00	Zuiderlaan 197-B	7944 EE	Meppel	Meppel	BO
Het Avontuur	13PS00	Woldkade 1-A	7942 AH	Meppel	Meppel	BO
De IJsvogel	13TT00	Engelgaarde 33	7943 LD	Meppel	Meppel	BO
Reestoeverschool	19QE00	Jacob Marisstraat 1	7944 EM	Meppel	Meppel	SBO

Mackayschool	19SK00	Colijnstraat 4	7942 BH	Meppel	Meppel	(V)SO
KC Noorderveld	nmb	nmb	7942	Meppel	Meppel	BO

In de periode 2018-2022 is het leerlingenaantal van 1.393 gedaald naar 1.345. Echter, vanaf schooljaar 2022-2023 is weer een (lichte) stijging te zien die ook het huidige schooljaar doorzet (1.450). Opvallend daarbij is de groei van het sbo. Op basis van de DUO-prognose² wordt nog een lichte daling verwacht waarna het leerlingenaantal zich stabiliseert en vanaf 2028 zal stijgen. De gemeentelijke prognose laat een vergelijkbaar beeld zien, maar gaat uit van een minder sterke daling.

Figuur 1. (Verwacht) verloop van het aantal leerlingen Promes

Gekeken naar de financiële kengetallen zoals weergegeven in tabel 2 is Promes momenteel stabiel en gezond.

Tabel 2. Financiële kengetallen Promes

Promes	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rentabiliteit	-0,01	-0,01	-0,02	-0,4	0,1	0,3
Liquiditeit	3,59	3,55	3,66	3,14	2,99	3,43
Solvabiliteit II	0,76	0,76	0,78	0,75	0,74	0,76
Weerstandsvermogen	0,26	0,24	0,23	0,18	0,18	0,19
Huisvestingsratio	0,07	0,07	0,07	0,06	0,07	0,07

VOMEIO

Onder het bevoegd gezag van VOMEIO vallen in totaal 6 vestigingen voor voortgezet onderwijs, verdeeld over drie zelfstandige brinnummers: CSG Dingstede (03XM), Stad & Esch Praktijkonderwijs (19TQ) en Stad & Esch vbo t/m vwo (25CL) (tabel 3). De

² Mackayschool (vso 131 lln '23) en Reestoverschool (sbo 135 lln '23) zijn buiten beschouwing gelaten in verband met ontbreken DUO-cijfers.

komende periode wordt, in samenwerking met Promes, een taalschool onder 25CL opgericht in de vorm van een tijdelijke nevenvestiging.

Tabel 3. Overzicht scholen VOMEO

Naam	BRIN	Adres	Postcode	Plaats	Gemeente	Schoolsoorten	Profielen
CSG Dingstede	03XM00	Gerard Doustraat 13	7944 HD	Meppel	Meppel	MAVO, HAVO, VWO	-
Stad & Esch Praktijkschool	19TQ00	Ezingerweg 54	7943 AZ	Meppel	Meppel	PRO	-
Stad & Esch Lyceum	25CL00	Ezingerweg 52	7943 AZ	Meppel	Meppel	MAVO, HAVO, VWO	-
Stad & Esch Beroepencollege	25CL01	Ezingerweg 51	7943 AZ	Meppel	Meppel	VBO, MAVO	BWI, EO, HBR, MTR, PIE, ZW
Stad & Esch Diever	25CL03	Westeres 7	7981 BC	Diever	Westerveld	MAVO, HAVO	-
Stad & Esch Eigen Weg	25CL04	Ezingerweg 55	7943 AZ	Meppel	Meppel	VBO, MAVO	BWI, EO, HBR, MTR, PIE, ZW

In de periode 2018-2022 is het leerlingenaantal van 3.432 gedaald naar 3.009 en heeft zich voor het grootste deel bij CSG Dingstede voorgedaan. In schooljaar 2022-2023 is op bestuursniveau het leerlingenaantal licht aan het stijgen. Op basis van de DUO-prognose wordt uitgegaan van een lichte daling tot 2030, waarna het leerlingenaantal weer zal stijgen. De gemeentelijke prognose laat een vergelijkbare trend zien, uitgaande van een sterkere daling in de komende jaren waarna het richting de DUO-prognose trekt. Het werkelijke leerlingenaantal voor schooljaar 2023-2024 valt echter hoger uit dan de prognoses, namelijk op 3.028 leerling inclusief nieuwkomers.

Figuur 2. (Verwacht) verloop van het aantal leerlingen VOMEO

Gekeken naar de financiële kengetallen zoals weergegeven in tabel 4 is VOMEO momenteel stabiel en gezond.

Tabel 4. Financiële kengetallen VOMEO

VOMEO	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rentabiliteit	0,04	0,04	0,03	-0,01	0,04	0,02
Liquiditeit	1,04	1,06	1,12	1,07	1,48	1,81
Solvabiliteit II	0,59	0,62	0,67	0,60	0,64	0,66
Weerstandsvermogen	0,17	0,20	0,22	0,21	0,17	0,21
Huisvestingsratio	0,06	0,07	0,06	0,07	0,07	0,08

Huidige samenwerkingsprojecten

De samenwerking tussen Promes en VOMEO heeft zich de afgelopen jaren doorontwikkeld. Op projectbasis werken de besturen/scholen al met elkaar samen. Een aantal voorbeelden:

- Het ontwikkelen van een goede doorstroom vanuit het primair- naar het voortgezet onderwijs. Leerlingen uit groep 7 en 8 die duidelijk meer leerstof aankunnen, kunnen binnen het vo alvast een aantal vakken volgen (bijvoorbeeld wiskunde). Daarnaast is er voor leerlingen uit groep 7 en 8 die meer gericht zijn op praktisch leren de mogelijkheid om in het vo op basis- en kaderniveau alvast wat praktijkvakken te volgen. Met deze projecten wordt een goede overstap voor elk type leerling gegenereerd.
- Het starten van een gezamenlijke regionale taalschool voor minderjarige vluchtelingen in zowel de po- als de vo-leeftijd.
- Sterk Techniek Meppel, delen van voorzieningen en promoten van techniek onderwijs en wetenschap.
- Technische dienst werkt voor VOMEO en Promes
- Enkele opleidingen (zoals NT2 gezamenlijk incompany verzorgen voor alle medewerkers.

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk (hoofdstuk 2) wordt het gezamenlijke strategische perspectief geschetst van Promes en VOMEO om het onderwijs in Meppel en omstreken te versterken. In hoofdstuk 3 wordt de bestuurlijke ambitie toegelicht. Tot slot wordt in hoofdstuk 4 een perspectief beschreven voor de vervolgstappen.

2. Inhoudelijk strategisch perspectief

De bestuurders van Promes en VOMEO hebben de afgelopen maanden middels een aantal gezamenlijke bijeenkomsten en individuele gesprekken een eerste uitlijning ontwikkeld voor de strategisch perspectief op versterkt onderwijs in Meppel en omstreken. Onderscheid wordt daarbij gemaakt op ten eerste onderwijsinhoudelijke meerwaarde en ten tweede vanuit een perspectief op bestuur en bedrijfsvoering.

2.1 Kerndoelstelling

Gezamenlijke bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen voor het onderwijs van 4-20 jaar waar leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers beter van worden. Dat is de doelstelling waarmee de besturen dit traject in zijn gegaan. Vanuit de kwaliteiten, interesses en talenten van leerlingen gedacht moet het onderwijsaanbod en de overgang tussen schoolsoorten optimaal en betekenisvol aansluiten bij de onderwijsbehoeften van leerlingen en ouders/verzorgers.

Vanuit maatschappelijke verantwoordelijkheid voor kwalitatief goed onderwijs waarin leerlingen én medewerkers zich kunnen blijven ontwikkelen, delen Promes en VOMEO dezelfde waarden als het gaat om de inrichting en uitvoering van het onderwijs. Zij zien mogelijkheden in de landelijke tendens waarbij gesproken wordt over een toekomstig wekend perspectief van een gezamenlijk, funderend onderwijs. Door verankerde samenwerking tussen het primair- en voortgezet onderwijs kan beter worden ingespeeld op een zo goed mogelijke doorstroom tussen po en vo voor leerlingen van 4 t/m 20 jaar.

Intensievere en structurele samenwerking en samen leren verhoogt de innovatiekracht en meerwaarde van de school naar individuele leerlingen in het bijzonder en de maatschappij in het algemeen. Kwalitatief goed onderwijs en een bedrijfseconomische gezonde situatie zijn hierbij logische randvoorwaarden.

2.2 Onderwijsinhoudelijk perspectief

De besturen zien kansen en mogelijkheden op het vlak van onderwijsinhoudelijke samenwerking om het onderwijs voor 4- tot 20-jarigen in Meppel en omstreken te versterken en daarbij recht te doen en bij te dragen aan de ontwikkelbehoefte van het personeel (OP en OOP) op de scholen. Onderstaand worden deze per thema beknopt toegelicht.

Projectmatig werken en uitvoeringskracht versterken

- Naast de voordelen die voortkomen uit het samenwerken in concrete onderwijsprojecten gaat het ook om de mogelijkheid om de uitvoeringskracht te versterken en de opbrengsten van de projecten te bestendigen binnen de scholen.
- Voor doorontwikkeling en onderwijsinnovatie is sector overstijgende samenwerking (po en vo) van toegevoegde waarde waarbij de meerwaarde van het po met name

zit in de pedagogische aanpak en mogelijkheden om te differentiëren en het vo sterk is in projectmatig op een groter niveau projecten uit te voeren.

Taalschool Meppel als concreet bestaand en actueel voorbeeld

- Het nieuwkomersonderwijs (NKO) en de Internationale Schakelklas (ISK) hebben als doel om de leerlingen zo snel mogelijk op het juiste taalniveau te krijgen zodat zij binnen het reguliere onderwijsprogramma op het eigen leer- en denkniveau kunnen instromen. Samenwerking tussen po en vo, vooral voor leerlingen die op de overgangleeftijd van deze schoolsoorten zitten, kan een bijdrage leveren aan een betere doorstroom van de Taalschool naar het reguliere onderwijs.
- In de gemeente Meppel, Staphorst en de regio staat “kansrijk leren en opgroeien” centraal. Hiermee wordt bedoeld dat kinderen gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Hiervoor streven we naar een stimulerende omgeving, waarin ze alle kansen krijgen om hun talenten te ontwikkelen, actief mee te doen en hun stem te laten horen. Ook voor nieuwkomers geldt het belang dat zij maximale kansen krijgen om hun talenten te kunnen ontwikkelen. Voldoende taalvaardigheid is dé sleutel voor succesvolle deelname aan de samenleving. Anderstalige leerlingen hebben per definitie een achterstand in de Nederlandse taal. Kansengelijkheid is dus met name bij hen in het geding

Verder verrijken van een contextrijke en goed aangesloten leeromgeving po-vo

- Om een contextrijke leeromgeving voor iedere te creëren is het van belang om binnen het brede aanbod maatwerk te organiseren voor leerlingen. Schaalgrootte is daarbij een voordeel, omdat daarmee gebruik kan worden gemaakt van elkaars expertise en middelen. Bijvoorbeeld door in het po gebruik te kunnen maken van de techniekruimte van het vo.
- Vanuit het perspectief van het po leidt het verrijken van de leeromgeving tussen po en vo tot bredere differentiatiemogelijkheden wanneer actief gebruikt wordt gemaakt van de het vo. Daarmee wordt er tevens positief bijgedragen dat leerlingen op een natuurlijkere wijze een overstap naar het vo kunnen maken en versterkt de kans dat zij daarin in één keer op de voor hen passende plek te recht komen.

De rol van ICT in het onderwijs wordt steeds groter

- De manier waarop gebruik wordt gemaakt van ICT is voor de besturen van groot belang, zowel binnen het huidige lesprogramma als de ontwikkeling daarvan voor in de toekomst. Daarbij zijn vier pijlers van toepassing: inhoud, materialen, wat kinderen leren (mediawijsheid) en wat medewerkers ermee doen/kunnen. Dit moet met elkaar in evenwicht zijn om ICT op volle sterkte te kunnen benutten binnen het onderwijs.
- Leerlingen en medewerkers moeten geen last ondervinden van het gebruik en de inzet van ICT, Dit moet enkel dienen tot een voordeel en bijdragen aan het primaire proces.

Impact bredere samenwerking

- Betere onderwijs-/zorgcombinaties ontwikkelen vanuit een gezamenlijk bestuurlijk krachtenveld. In de huidige situatie gaan leerlingen snel naar jeugdzorg, buiten het onderwijs. Belangrijk is om leerlingen te kunnen zien in de context van de eigen leeromgeving. Vanuit een andere bestuurskracht (po-vo samen) ben je een nadrukkelijker partner in de maatschappelijk ontwikkeling van het kind.
- Ondersteuning dient niet (alleen) vanuit de medicalisering, maar juist vanuit de kracht van het kind te worden ontwikkeld. Vanuit een gezamenlijk aanpak po en vo is het mogelijk naar de gehele leerloopbaan van de leerling te kijken en de aanpak hierin gelijk te trekken. Of je nu in groep 1 zit of in vwo 6, daar dient een logisch en zorgvuldig opgebouwde ontwikkellijn te zien zijn in de aanpak ten behoeve van het kind.

Overgang po-vo

- Kansen voor leerlingen om hun talenten en interesses te verkennen en ontdekken: leerlingen moeten zich kunnen verbreden, ook een aankomende vwo-leerling moet technische vakken kunnen volgen, en ook vanuit het po vakken op het vo kunnen gaan volgen.

Professionalisering en uitwisseling expertise naar een hoger plan

- Versterken van de autonomie voor medewerkers, wat zich uit in persoonlijk leiderschap.
- Betere regie voeren op het investeren in medewerkers, opzetten van leernetwerken en een interne academie, etc., om te kunnen investeren in de toekomstbestendigheid van medewerkers.
- Er zijn expertise gebieden in met name onderwijsondersteuning en ontwikkeling waar inzet van zowel po als vo medewerkers bij elkaar de onderwijsinhoudelijke ambities versterkt en daarnaast een aantrekkelijk perspectief kan zijn voor (een bepaalde groep) medewerker, zonder dat men wordt belemmerd door de wettelijke kaders/andere ingewikkeldheden.
- Meer informed-based of evidence-based werken om vast te stellen wat wel en niet werkt en kansrijk leren daarmee niet alleen voor kinderen, maar ook voor medewerkers en ouders te bevorderen.
- (Toegepast) onderzoek binnen de organisaties ontwikkelen en versterken. Ook vanuit de gedachte dat gezamenlijk leren loont en bijdraagt aan voor iedere medewerker een passende aanpak in zijn of haar fase van de carrière.

Naar inclusiever onderwijs

- Een gezamenlijk visie van po en vo op inclusief onderwijs draagt bij aan het verder optimaliseren van de beoogde doelen van passend onderwijs.
- Vanuit een gezamenlijk bestuurlijk perspectief worden randvoorwaarden gecreëerd die het mogelijk moeten maken om meer integraal te kijken naar wat de individuele leerling nodig heeft om zijn of haar persoonlijke pad te lopen, naar een moment dat hij of zij in toenemende mate daar zelf meer verantwoordelijkheid over kan nemen.

Tot slot

Vanuit gezamenlijkheid wordt verwacht dat de onderwijsondersteuning meer van betekenis kan zijn (hoger kwaliteit en meer efficiëntie met meer massa), er meer te halen valt uit de professionele samenwerking tussen groepen en de doorlopende leerlijn meer teweeg kan brengen dan in de huidige tamelijk vrijblijvende situatie.

2.3 Bestuur- en bedrijfsvoeringsperspectief

De besturen zien kansen en mogelijkheden op het vlak van bestuur en bedrijfsvoering om (direct en indirect) het onderwijs voor 4- tot 20-jarigen in Meppel en omstreken te versterken en daarbij recht te doen en bij te dragen aan de ontwikkelbehoefte van het personeel (OP en OOP) op de scholen. Onderstaand worden deze per thema beknopt toegelicht.

Sturing en ontwikkeling

- Voordelen verkennen van het werken in kleinere onderwijsteams.
- Professionalisering van onderwijsteams en de -organisatie.
- Sturen op meer autonomie van leerlingen in hun onderwijsproces.

Versterken ondersteunende diensten

- Mogelijkheden om gezamenlijk vorm te geven aan control, financiën, ICT, inkoop en huisvesting waardoor we (inhouse) meer kwaliteit hebben waardoor risico's beter beheersbaar zijn. De meeste meerwaarde valt met name voor Promes te behalen, maar ook voor VOMEO is het aantrekkelijk omdat met de massa van Promes de kwaliteit van de dienstverlening in totaal naar een hoger niveau gebracht kan worden. De voordelen hiervan worden enkel zichtbaar bij intensieve bestuurlijke samenwerking.
- Effectiever in de overhead door middel van synergievoordelen waardoor er met minder meer of hetzelfde geld meer geboden kan worden.
- Voorbeeld: marketing en communicatie: binnen het po is daar zeer beperkt ruimte om daar specifieke expertise op te organiseren. Dit is daardoor iets wat scholen nu zelf moeten oppakken zonder dat daar de specifieke expertise voor beschikbaar is (en daarmee niet van het gewenste professionele niveau).

Aantrekkelijk werkgeverschap

- Goede arbeidsperspectieven, loopbaanmogelijkheden, makkelijker kunnen schakelen tussen po en vo. In een bredere context kunnen werken én ontwikkelen.
- Ondersteuning op strategische personeelsbeleid door een strategisch HR-advies. Meer mogelijkheden en kansen creëren voor medewerker wat tegelijkertijd zorgt voor duurzame inzetbaarheid. Werkgeverskracht gericht op de mens in al zijn of haar fasen van het leven, waarbij aandacht is voor het individu.

(Externe) Bestuurskracht

- Een bestuurlijke positie die een grotere achterban vertegenwoordigt kan krachtiger van betekenis zijn in de regionale omgeving waarin het bestuur opereert. Dit kan nu

ook vanuit gezamenlijkheid. De mate van formalisatie geeft wel het belang aan dat er aan de samenwerking wordt gehecht.

- Sterke(re) partner in de maatschappelijke context en daarmee meer daad- en slagkracht.
- Minder kwetsbaarheden bij een groter bestuur/directie. Dit gaat niet uitsluitend om de functie van bestuurder, maar juist om de schil waar de bestuurlijke verantwoordelijk vormgegeven wordt en daarmee de kwetsbaarheid vermindert.

Inrichting onderwijshuisvesting

- Betrekken van de gemeente bij het ontwikkelen van en mogelijkheden zoeken voor meer beleidsrijke onderwijshuisvesting waardoor de onderwijshuisvesting zo wordt ingericht dat het aansluit op de onderwijsinhoudelijke inrichting van de scholen.
- Ontwikkelen van een strategisch perspectief op onderwijshuisvesting.

3. Bestuurlijke ambitie

Promes, VOMEO en de onderliggende scholen zijn op dit moment stabiel, kwalitatief goed en financieel gezond. Dit biedt de basis om juist nú vanuit ambitie te kunnen denken over hoe het onderwijs er in de toekomst uit kan zien en vanuit bestuurlijke samenwerking optimaal kan worden ondersteund en versterkt. Gezien de bestaande samenwerkingsprojecten, geografische ligging en de open cultuur voor samenwerking zijn Promes en VOMEO logische samenwerkingspartners.

3.1 Kernconclusie van de bestuurlijke verkenning

Vanuit de maatschappelijke verantwoordelijkheid voor kwalitatief goed en toekomstbestendig onderwijs waarbij leerlingen en medewerkers zich kunnen ontwikkelen en de gedeelde waarden om te komen tot een doorlopende lijn po-vo voor 4 t/m 20 jaar zien Promes en VOMEO een kansrijke samenwerking tegemoet.

De inhoudelijk opbrengsten van deze verkenning op het niveau van onderwijs inhoud alsmede bestuur en organisatie geven aanleiding om een vorm van verdergaande bestuurlijke samenwerking uit te werken. De optelsom van de verschillende mogelijkheden en kwetsbaarheden maakt dat vanuit bestuurlijk perspectief onderaan de streep meerwaarde wordt gezien in vergaande bestuurlijke samenwerking. Deze kernconclusie is naast de mogelijke samenwerkingsvormen gelegd en besproken met bestuurders, om te bepalen hoe een en ander past in de bestuurlijke ambitie (zie hierna). Daaruit volgt een voorlopige richting, om de samenwerking verder te borgen in de vorm van een bestuurlijke fusie.

3.2 Bestuurlijke ambitie

Beide besturen zien het als hun maatschappelijke verantwoordelijkheid om vergaand met elkaar te gaan samenwerken omdat alleen op die manier de beoogde onderwijskundige meerwaarde en randvoorwaarden daaromheen voor een langere termijn op een passende wijze kunnen worden geborgd. Doel van de samenwerking op korte en middellange termijn is:

1. het strategisch beleidsvoerend vermogen om het onderwijs op de verschillende scholen te versterken waardoor er minder tot doelafstemming hoeft te worden gekomen;
2. bestuurlijke drukte te verminderen dan wel tot een minimum te beperken;
3. daarmee meer energie, focus en middelen naar leerlingen gaan.

Met een beoogde bestuurlijke fusie wordt er proactief geacteerd op uitdagingen en knelpunten die zowel nu als verder in de toekomst voor het onderwijs relevant zijn. Verondersteld wordt door beide schoolbesturen dat de beoogde meerwaarde voor de scholen en de regio Meppel in het algemeen onvoldoende tot niet gerealiseerd kan worden wanneer het aanbod onder aparte schoolbesturen georganiseerd blijft. Beide schoolbesturen zien in een bestuurlijke fusie de meest passende interventie om in de

toekomst de bestuurlijke verantwoordelijkheid passend te borgen. Benadrukt wordt dat er bestuurlijke ambities zijn om één of meerder scholenfusies te realiseren. De beoogde fusie heeft daarmee geen directe gevolgen voor onderwijsgevend personeel en onderwijsondersteunend personeel dat direct werkzaam is voor de scholen.

3.3 Bestuurlijke uitgangspunten

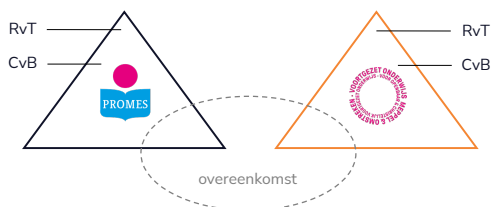
1. De autonomie voor de scholen om een eigen onderwijsinhoudelijke koers te bepalen blijft behouden binnen gezamenlijk vastgestelde bestuurlijke kaders.
2. Het is en blijft de rol van het bestuur om te voorzien in de juiste randvoorwaarden om in de uitvoering van onderwijs het best mogelijke onderwijs te realiseren.
3. Er wordt veel waarde gehecht aan het bewaken van de menselijke maat. Het is belangrijk dat medewerkers zich blijven herkennen in de scholen, duidelijkheid hebben over de eigen positie in het grotere geheel en het persoonlijke contact en de ruimte ervaren om invloed uit te oefenen en verantwoordelijkheid te kunnen nemen voor het eigen handelen.
4. Er is sprake van baan zekerheid en geen sprake van verplichte mobiliteit dan wel het opstellen van een sociaal plan voor zittend personeel.
5. Zeggenschap en medezeggenschap zijn duidelijk belegd, niet alleen op schoolniveau maar ook bovenschools.
6. Het bestuurlijk sturen is er te allen tijde op gericht dat er zo veel mogelijk middelen ter beschikking worden gesteld aan het onderwijsproces.
7. Samenwerking is gericht op goed borgen van de continuïteit, zodat de samenwerking niet persoonsafhankelijk is.
8. Verdergaande bestuurlijke samenwerking tussen beide scholen sluit samenwerking met andere partijen niet uit, het omgekeerde is eerder het geval, waar dit zoveel mogelijk zal worden gestimuleerd.

3.4 Bestuurlijke samenwerkingsvarianten

Grosso modo staan Promes en VOMEO drie categorieën van samenwerkingsvormen ter beschikking voor een bestuurlijke samenwerking: (1) contractueel samenwerken, (2) groepsvorming van rechtspersonen en (3) bestuurlijke fusie door samenvoeging van de rechtspersonen. Toegepast zou iedere samenwerkingsvorm uitgaan van behoud van de zelfstandige scholen. De scholen behouden hun eigen identiteit en denominatie en hun eigen BRIN-nummer (bekostigingseenheid).

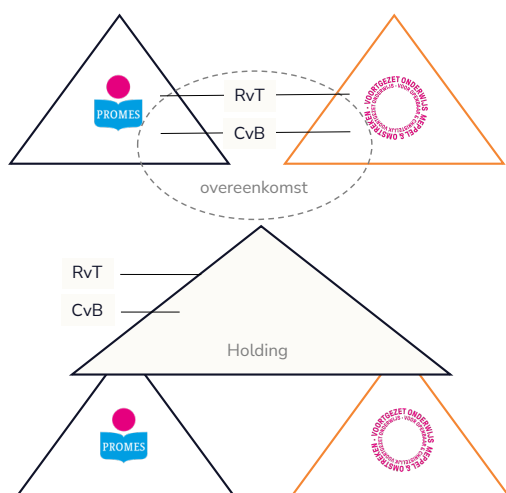
Alle vormen komen in de praktijk voor en afhankelijk van de lokale/regionale situatie zijn tal van accenten en varianten op deze vormen mogelijk. Bij de navolgende weergave van samenwerkingsvormen wordt uitgegaan van het perspectief van organisaties die uitgaan van een stichting en een organieke scheiding van bestuur en toezicht hanteren (RvT/CvB-model), zoals ook geldt voor Promes en VOMEO geldt in de huidige situatie.

Contractuele samenwerking

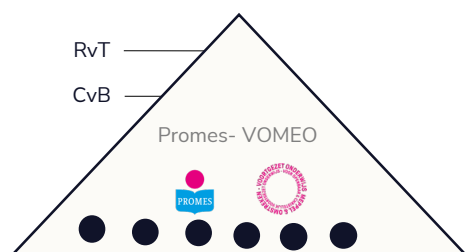
- Samenwerking op basis van overeenkomst: alleen samenwerking op overeengekomen onderwerpen
- Aanpassing van de samenwerking vraagt in beginsel om aanpassing van de overeenkomst
- Organisaties behouden eigen bestuur en intern toezicht, alsmede eigen vermogen (risicoscheiding)
- Fiscaliteit is een aandachtspunt, in het bijzonder ten aanzien van ondersteunende diensten
- Optie: ondersteuning van de samenwerking middels een aparte rechtspersoon (eventueel te kwalificeren als een centrale dienst).

Groepsvorming rechtspersonen

- Organisaties behouden formeel eigen bestuur en intern toezicht, alsmede eigen vermogen (risicoscheiding blijft intact), maar bestuur en intern toezicht vervuld door dezelfde personen
- Samenwerking op basis van (deels) afgestemde statuten (en eventueel ondersteund middels overeenkomst). Structuur borgt afgestemde beleidsvorming en groeit met de inhoud van de samenwerking mee
- Fiscaliteit is een aandachtspunt, in het bijzonder ten aanzien van ondersteunende diensten
- Aandachtspunten vloeien verder onder meer voort uit gescheiden werkgeverschap en afzonderlijke bekostigingsstromen.
- Besluitvorming en bestuurlijke positie van functionarissen (iets) eenvoudiger cq. overzichtelijker in holdingstructuur dan personele unie middels natuurlijke personen.

Bestuurlijke cq. juridische fusie

- Organisaties worden samengevoegd in één rechtspersoon (dat kan op verschillende manieren). Scholen worden niet samengevoegd
- Fusie-organisatie kent één bestuur en intern toezichthouder, alsmede één vermogen
- Er is geen risicoscheiding, wel mogelijkheid tot administratieve bestemming van vermogen
- Samenvoeging van rechtspersonen (d.w.z. het samenbrengen van BRIN's onder het bestuur

van dezelfde rechtspersoon) geldt als een fusie in de zin van de onderwijswet. Fusie-effectrapportage verplicht; instemmingsrecht medezeggenschap

- Een bestuurlijke fusie kán worden gevolgd door een instellingenfusie (samenvoeging van BRIN's), maar dat is niet noodzakelijk.

3.5 Bestuurlijke afweging

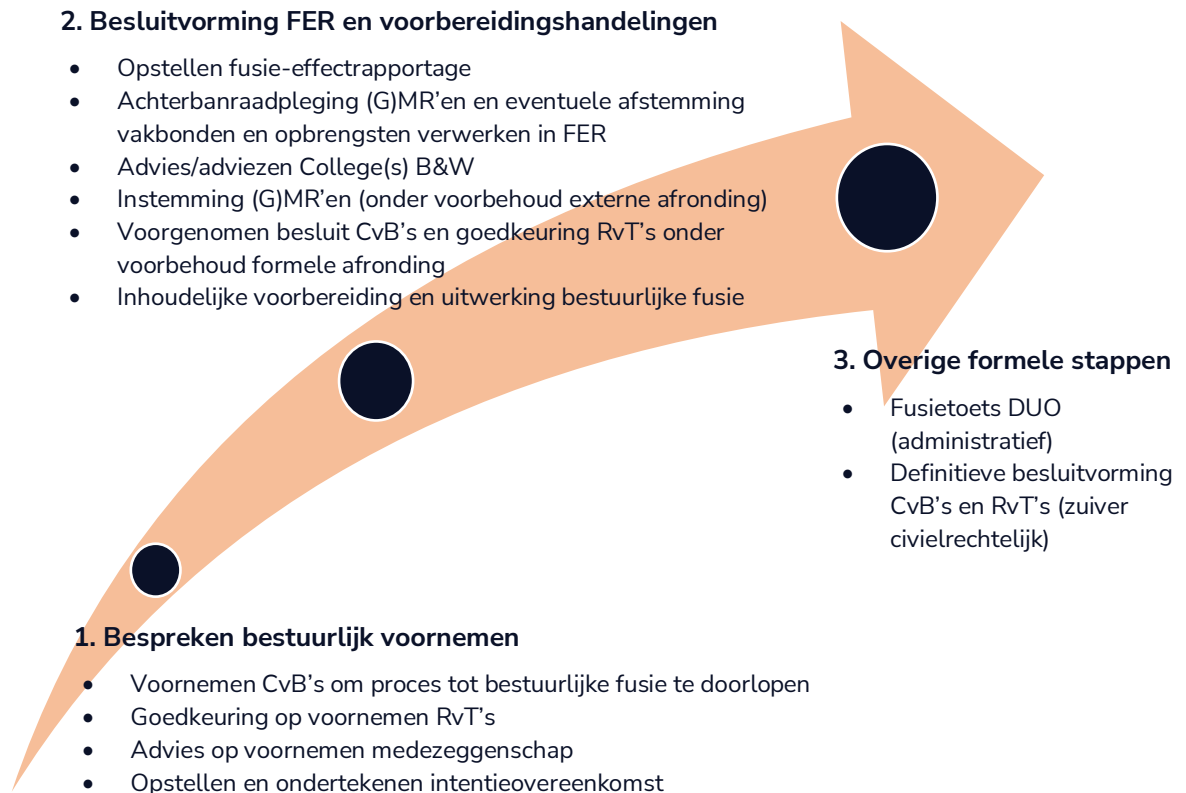
Als onderdeel van de verkenning zijn de hiervoor weergegeven inhoudelijke uitkomsten naast de bestuurlijke ambities en de mogelijke bestuurlijke samenwerkingsvormen gelegd. Gelet op de benoemde mogelijkheden om zowel onderwijsinhoudelijk, bestuurlijk als organisatorisch op het niveau van bestuur meerwaarde uit de samenwerking te halen, is een afweging tussen de verschillende varianten gemaakt.

Contractuele samenwerking wordt daarbij op voorhand als onvoldoende structureel en permanent ervaren. Zonder de bundeling van bestuurlijke verantwoordelijkheden (die niet of minder in de vorm van een contractuele samenwerking kan worden gevonden, maar wel bij groepsvorming en fusie te vinden is), is de inschatting dat onvoldoende basis voor een duurzame samenwerking wordt gevonden.

Tussen groepsvorming (met behoud van bestaande rechtspersonen) enerzijds en bestuurlijke fusie (met samenvoeging van de rechtspersonen tot één stichting) anderzijds, zitten vooral administratieve, praktische en fiscale verschillen. De organisaties kunnen in beide varianten als één bestuurd worden, maar werkgeverschap blijft in de variant van groepsvorming inherent gescheiden (voor onderwijsgevend personeel, maar dus ook voor stafmedewerkers) en deelname aan bestuurlijke samenwerkingsverbanden blijft in die variant eveneens formeel telkens vanuit twee organisaties lopen. Dienstverlening voor staffuncties vindt telkens over en weer plaats, waardoor een btw-vraagstuk ontstaat. Een bestuurlijke fusie neemt deze kanttekening weg. De organisaties vormen één juridisch geheel (één stichting) waar werkgeverschap is ondergebracht en waar staffuncties voor het geheel van de onderwijsorganisatie kan worden ingezet. Diensten worden binnen de rechtspersoon verricht en zijn derhalve niet btw-belast.

4. Perspectief voor verder vervolg

Uitgaande van een volledig te doorlopen proces is een aantal fasen te onderscheiden (die ook deels naast elkaar kunnen plaatsvinden). Van belang is dat het proces zorgvuldig met alle betrokkenen wordt doorlopen en dat zij passend worden betrokken. Schematisch ziet het proces er als volgt uit:

Fase 1: Bespreken bestuurlijk voornemen

De CvB's presenteren hun voornemen om het proces in te gaan dat dient te leiden tot een bestuurlijke fusie. Dit voornemen wordt ter advies voorgelegd aan medezeggenschap en ter goedkeuring voorgelegd aan de RvT's. Het besluit zal na advies en goedkeuring worden gecodificeerd in een intentieovereenkomst. Deze intentieovereenkomst wordt uiteraard gedeeld met de stakeholders, maar bevat geen nieuwe informatie. Deze fase dient met name als markeringspunt om een formeel proces op te starten. In deze fase worden geen besluiten genomen die onomkeerbaar zijn.

Fase 2: Besluitvorming FER en voorbereidingshandelingen

Alvorens de bestuurlijke fusie kan plaatsvinden, moet er een fusie-effectrapportage (FER) worden gemaakt, die de doelen en gevolgen van de fusie in kaart brengt langs een wettelijk vastgelegd format. Een onderdeel van de FER vormt de uitkomsten van een achterbanraadpleging onder ouders als mede een advies van de colleges van B&W van de betrokken gemeenten.

De FER vormt de inhoudelijke onderlegger waarmee instemming dan wel goedkeuring wordt gevraagd bij:

- de betrokken medezeggenschapsorganen;
- (zo nodig) decentraal georganiseerd overleg met de vakbonden;
- Raden van Toezicht;
- College van B&W betrokken gemeenten;
- Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Parallel hieraan starten eerste voorbereidingshandelingen. Kenmerkend aan deze fase is dat vanuit een grote mate van wederzijds vertrouwen de eerste (beoogde) voordelen worden gerealiseerd en/of voorbereid. Het verder uitwerken van de bestuurlijke inrichting (bestuur, medezeggenschap en Raad van Toezicht) en besturingsfilosofie is hiervan bijvoorbeeld een onderdeel. Hiertoe kan een themacommissie worden ingericht bestaande uit o.a. leden van de RvT's en (G)MR'en). Tevens is advies om een werkgroep bedrijfsvoering in te richten. Zowel de themacommissie als werkgroep functioneren als voorbereidingsgroep ter voorbereiding op nadere besluitvorming,

Fase 3: Overige formele stappen

Bij een bestuurlijke fusie is het verplicht om advies te vragen aan de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten en deze op te nemen in de FER. Tot slot kijkt DUO door middel van een fusietoets of het proces conform de geldende voorwaarden is doorlopen. Na een positief besluit van de minister is de externe besluitvorming afgerond.

Bij een bestuurlijke fusie is het gebruikelijk om deze bij het einde van een boekjaar (jaarwisseling) te laten plaatsvinden. Dit scheelt administratieve last (zoals het opstellen van tussentijdse vermogensopstellingen). De civielrechtelijke besluitvorming (bijvoorbeeld over de wettelijk voorgeschreven fusiedocumenten) vindt daaropvolgend plaats. Na het doorlopen van alle voorgaande stappen, is in deze fase geen inhoudelijke besluitvorming meer aan de orde.

SVRK

Schenkkade 50 K
2595 AR 's-Gravenhage

070 - 800 20 09
info@svrk.nl
www.svrk.nl

SvRK B.V.
KVK 87159430
BTW NL864221216B01
IBAN NL35INGB0634742752

Datum : 18 oktober 2023
Classificatie : Vertrouwelijk

Adviseurs : Dexter Knights en Laura Kirchner
Kenmerk : SVRK23026